

595, 706492

E 61

Insects

ENTOMOLOGISCHE BERICHTEN

MAANDBLAD UITGEGEVEN DOOR

DE NEDERLANDSCHE ENTOMOLOGISCHE VEREENIGING

Deel 17

1 juni 1957

No 6

Adres der Redactie:

B. J. LEMPKE, Oude IJselstraat 12^{III}, Amsterdam-Zuid 2 — Nederland

INHOUD: P. H. van de Pol: Afwijkende vangdata van Macrolepidoptera in 1956 (p. 97). — C. de Jong: Entomologische Notities V (p. 99). — Paul Wolfrum: Neue Anthribiden aus dem Zoologisch Museum in Amsterdam unter Hinzufügung einer Neubeschreibung aus dem Koninklijk Instituut voor de Tropen (p. 101). — Jean Leclercq: Sur le genre *Vechtia* (Pate, 1944), lignée orientale de *Crabroniens évolués* (Hym. Sphecidae Crabroninae) (p. 106). — J. Kleinhout: Spinvermogen, stamoriëntatie en gezichtsvermogen bij de rupsen van de dennespanner, *Bupalus piniarius* L. (p. 108). — A. N. Diakonoff: Obituary Aleksandr Mikhailovich Djakonov (p. 114). — V. van der Goot: Een nieuwe zweefvliegsoort in Nederland, *Chilosia velutina* Loew (p. 115). — Korte mededelingen (p. 107: G. M. Bogaard, G. Houtman, W. J. Boer Leffef, G. Kruseman; p. 113: B. J. Lempke; p. 116: H. C. Bolk, G. Kruseman).

Afwijkende vangdata van Macrolepidoptera in 1956

door

P. H. VAN DE POL

De abnormale weersomstandigheden in 1956 hebben aanleiding gegeven tot afwijkingen in de vliegperiode van verscheidene Lepidoptera. Uit waarnemingen in verschillende delen van het land bleken de volgende bijzonderheden.

1. Een enkele voorjaarssoort verscheen vroeger dan normaal. Mogelijk houdt dit verband met het feit, dat de gemiddelde overdagtemperatuur in mei iets hoger dan normaal was. Op 28 mei zijn hier en daar zelfs temperaturen van 28° C gemeten. Bovendien werd in 1956 het tijdstip, waarop de temperatuurdrempel van 10° C definitief werd overschreden, relatief vroeg bereikt¹⁾.

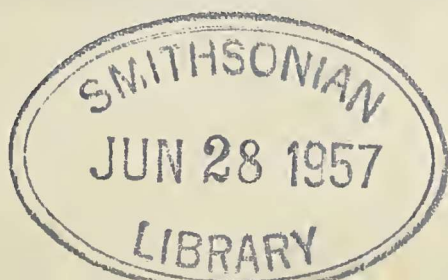
De soort, waarvan werd geconstateerd, dat zij vroeger dan normaal verscheen, was *Apamea sublustris* Esp., 31 mei (—5)²⁾. Zij werd gevangen te Heemstede.

2. Een vrij groot aantal in de zomer vliegende soorten werd op abnormaal late tijdstippen waargenomen. Van enkele soorten, waarvan in 1953 een partiële derde generatie is geconstateerd, waren op overeenkomstige data in 1956 late exemplaren van de tweede generatie aanwezig. Deze soorten, voor zover ik hierover in mijn collectie gegevens kon vinden, zijn aangegeven met een *.

Ongetwijfeld houdt de verlate aanwezigheid van zovele soorten verband met de koude, natte en sombere maanden juni, juli en augustus. Laatstgenoemde maand was zelfs de koudste augustus sinds 240 jaar. Het is dan ook geen wonder, dat verscheidene Lepidoptera hierop duidelijk reageerden.

¹⁾ Gegevens verstrekt door Dr. Ir. J. J. Post, K.N.M.I., De Bilt.

²⁾ Achter de vermelde data, waarop de soorten in 1956 zijn waargenomen, is tussen haakjes het aantal dagen opgegeven, dat de betreffende soort vroeger (—) of later (+) was dan beschreven in LEMPKE's Catalogus.

DIV. INS.
U.S. NATL.

JUN 28 1957

Onderstaand zijn alleen die soorten vermeld, welke tenminste een week later zijn waargenomen dan vermeld in LEMPKE's Catalogus. Het zijn: *Pergesa elpenor* L. 3 augustus (+ 7), *Harpyia bicuspis* Bkh. eerste generatie 9 juli (vergeleken met eigen vangsten in voorgaande jaren + 19), *Leucodonta bicoloria* Schiff. 17 juli (+ 10), *Drepana curvatula* Bkh. eerste generatie 24 juni (+ 20), **D. lacertinaria* L. tweede generatie 10 september (+ 21), *D. cultraria* F. tweede generatie 18 september (+ 15), *Eilema griseola* Hb. 17 september (+ 21), **Phragmatobia fuliginosa* L. tweede generatie 16 september (+ 20), *Hepialus sylvina* L. 26 september (+ 16), *Cryphia raptricula* Schiff. 10 september (+ 7), *C. perla* F. 25 september (+ 23), *Hadena bicruris Hufn. tweede generatie 21 september (+ 16), *Chilodes maritima* Tauscher 2 september (+ 31), *Nona-gria geminipuncta* Hw. 25 september (+ 27), *Earias clorana* L. 10 september (+ 13), *Cosymbia punctaria* L. tweede generatie 14 september (+ 13), *Anaitis plagiata* L. tweede generatie 29 september (+ 24), *Xanthorhoë spadicearia* Schiff. tweede generatie 17 september (+ 11), *Lampropteryx ocellata* L. tweede generatie 23 september (+ 15) en *Euphyia luctuata* Schiff. tweede generatie 1 september (+ 12).

Gemiddeld zijn de vermelde soorten 17 dagen later dan normaal waargenomen. De dieren, waarop de waarnemingen betrekking hebben, zijn verspreid over ons land gevangen, nl. in Terwolde, Winterswijk, Groessen, Heemstede en Rijckholt-Lb.

Uit beschouwing van de verkregen gegevens t.o.v. die van 1953 blijkt, dat men bij het achteraf vaststellen of een bepaald individu tot een verlate generatie, dan wel tot een partiële volgende generatie behoort, niet alleen kan afgaan op de vangdatum. Men zal in dergelijke gevallen ook rekening dienen te houden met hetgeen over het verloop van de weersomstandigheden in het desbetreffende jaar bekend is.

3. Zeer merkwaardig is het vroeger dan normaal verschijnen van een enkele herfstsoort. Als de pop van deze soort een bepaalde hoeveelheid kou nodig heeft om tot ontwikkeling te komen, is het eerder verschijnen in 1956 te verklaren. Het betreft *Poecilocampa populi* L., in de periode van 6—10 oktober (—5) gevangen te Harlingen en op 12 oktober (—3) te Marknesse.

Summary

Some stringly divergent dates of observation of Macrolepidoptera in 1956 are recorded.

In spring and autumn some species appeared earlier than normal. Various summer species were observed on an average 17 days later. Probably this was due to the cold, wet and somber months of June, July and August. The figures in brackets represent the number of days that the species occurred respectively earlier (—) or later (+) than is indicated by LEMPKE.

From the data obtained it appears that weather conditions have to be taken in account when the entomologist wants to determine the generation to which a particular specimen belongs.

Bennekom, Hullenberglaan 7.